Ч. 43. (9.603) Львів, неділя 24 лютого (11 ст. ст.) 1918 Рік XXXIX.

ДІЛО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26 726

Адреса телеґ. „Діло—Львів".

Число телефону 366

Рукописи редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 5·— К.
чвертьрічно . . . . 15·— „
піврічно . . . . 28·— „
цілорічно . . . . 56·— „
у Львові (без доставки):
місячно . . . . 4·— К.
чвертьрічно . . . 12·— „
піврічно . . . . 22·— „
цілорічно . . . . 44·— „
в Німеччині:
цілорічно . . . . 32·— М.
піврічно . . . . 16·— „
За зміну адреси платять ся 50 с.

Ціна оголошень:
[illegible]
Одна сторінка [illegible]
у Львові 15 с.
на провінції 20 с.

Видає: Видавничо Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Що говорить польська демонстрація проти мира.

„Готовити сили до діла і ждати знаку!"

До самооборони!

Львів, 23. лютого 1918.

Маніфестаційною стороною польська демонстрація з 18. с. м., звернена проти берестейського мира і тих держав, які його заключили — проти Німеччини, Австро-Угорщини й України — не була й не могла бути нічим особливим і несподіваним. Що східно-галицькі міста й містечка, починаючи Львовом і кінчачи якою небудь Тисменицею, мають польсько-жидівські більшости, вложені з польської бюрократії і жидівських торговців; що в сих містах і містечках сей польсько-жидівській більшости національний тон надає польська бюрократія, а Жиди поступають по словам старопольської пісеньки: „inaczej żydzie, jak ja gram!"; що всі державні й автономічні уряди і всі публично-правні інституції є в польських руках і Поляки можуть у них господарити, як самі хотять; що всі більші приватні підприємства є польські або жидівські і тому панує в них польський дух; що польська бюрократія і польські підприємці можуть накази персоналови, хоч би й українському, поневати правою й демонструвати в польськім інтересі; що Жиди, як усе, так і в сім випадку, підуть з Поляками, бо жидівська маса, позбавлена національно-політичного проводу, тому найбільше уважає, кого найбільше боїть ся, — все те було давно відоме. І не треба було аж дня 18. лютого 1918, щоби все те ще раз задемонструвати.

Посторонній дослідник етики в міжнародних відносинах міг би заінтересувати ся етичною стороною польської демонстрації: що ті самі Поляки, які підносять претенсії до українських земель аж по Київ і Чорне море, нагло вибухли таким вибухом, що тим їх претенсіям положено тяму. Але нам і ся сторона польської душі добре відома.

Посторонні можуть дивувати ся, чого Поляки властиво далі кричать, коли їм інтерпретаційною клявзулею берестейського договору запоручають ся плебісцит у Холмщині й Підляшшу. Але ми й сьому не дивуємо ся. Адже вони не хотять плебісциту, — вони хотять, щоб на українських землях аж по Київ і Чорне море рішала тільки польська воля, без найменшого огляду на волю господаря сих земель — українського народу!

Отже маніфестаційною стороною — повторяємо — польська демонстрація не була нічим особливим ані несподіваним.

За те велике, незвичайно велике її значінє політичне: для австрійської держави й для українського народу.

Австрійська держава дня 18. лютого 1918 зобачила, що вона в найбільшім коронним краю не має своїх органів власти. Всю державну власть у Галичині виконують органи польської народности, а сі органи власти:

— до найнизшого возного — який, коли припадково не є Поляком, мусить слухати своїх польских настоятелів — поставили ся дня 18 лютого 1918 проти держави, не тільки беручи in corpore участь в польській демонстрації проти берестейського [illegible] й держав, які його заключили, отже в першім ліпі проти держави, якій вони складали службову присягу, але що більше, будучи душею і ядром тої демонстрації.

День 18. лютого показав, що польські органи австрійської державної власти в Галичині дотя посада до ніску ревник слуг держави, доки є сій мисли будо виконано в імя польських інтересів нищити українське населенє при виборах, при страйках і т. д., представляючи його як елемент ворожий державному і суспільному порядкови. Але в хвилею, коли — на їх думку — австрійська держава пішла проти польського інтересу, ся маска з них від разу злетіла.

Чи і які консеквенції витягне з сього Австрія, не можемо знати. Але ствердити треба факт, що в днем 18. лютого 1918 державна власть в Галичині перестала бути de facto австрійською. Що більше, з того, що діяло ся у Кракові і Львові, треба вивести, що Австрія й формально зрекла ся своєї державности в користь Поляків. Бо инакше не можна назвати того, що в Кракові більше як тиждень,

сторожу безпеченства сповняли не державні органи, тільки польська горожанська сторожа.

В усіх польських енунціяціях проти берестейського мира червоною ниткою веть ся одна проповідана думка: „Готовити сили до діла і ждати знаку!"

Що се значить? День 18. лютого 1918 р. ствердив, що державна власть в Галичині є не австрійська, тільки польська, що всі органи державної власти в Галичині підуть у рішаючу хвилю не за покликом австрійської держави, тільки за покликом польської національної політики. І кождої хвилі, коли польська національна політика дасть знак до діла, ціла державна машина в Галичині піде як один муж за сим покликом.

Польська національна власть може кождої хвилі, коли вважати не за вказане, проголосити Галичину частю польської держави і тоді весь державний апарат в Галичині стане польським державним апаратом. Поляки мають не тільки всю бюрократію,

Австрія в самій Галичині буде безсильна і мусіти не хиба війною йти проти польського pronunciamento.

А ми, Українці Галицької землі? Те, що большевики творять у занятих містах України з усіми, кого підозрівають о симпатії до Української Центральної Ради, те саме жде нас тоді від Поляків. І то не тільки у Львові й більших містах, але й по селах, бо незорганізована народна маса буде безборонна і безсильна.

Се мусить собі усвідомити в цілій повноті вся наша суспільність: як українські меншости у Львові й инших східно-галицьких містах, так і те українське море, яке окружає польські острови на Галицькій землі. Польська рука тільки тоді не підниметь ся проти українського народу, коли галицькі Поляки будуть знати, що українське море свідоме польської небезпеки і готове її відперти.

Не сміємо спускати ся на те, що се-ж лежить в інтересі Австрії, щоб Галичина не стала тим, чим її хотять мати Поляки. День 18. лютого 1918 показав усю безсильність Австрії в Галичині. Український нарід мусить сам могти відперти польську небезпеку!

Що діють ся з польськими леґіонами.

Львів, 23. лютого 1918.

„Gazeta Wieczorna" з 23. с. м. містить отсю [illegible]:

„Поляки! Останні складки, що так могучо потрясли душею цілого народу, глибоким ехом відозвали ся також в серцях тих, що з кровю і кровю і кістю з кости Польщі — в серцях леґіонів (сконфіскувано). Мимо того найсвятійшим обовязком кождого Поляка є, прийти нині з помочю нашим братам, що на Угорщині, в Карпатах, на рівнинах Галичини, в борах Буковини, в багнах Поліся і на волинських окраїнах щедро лили кров для святої, польської справи. Нехай не хибне з нас нікого, нехай кождий з нас дасть хоч би останну лепту, щоб ратувати тих, що нічого для Польщі не пожаліли, що пішли (сконфіскувано) на холод і голод, на поневірку (сконфіскувано). Дня 18. лютого одним ритмом вдарили всі польські серця і сказали ворогам: „Не дамо землі!" Нехайже тим самим ритмом ударять нині дальше, що не уважаючи на ніщо, разом з цілим народом (сконфіскувано)... Словім обовязок, нехай кождий дасть, що може, але дайте всі! Гоїш убогого нехай упаде на тацу поруч банкнота богача — ждемо! Видавництво „Gazety Wieczornej" і „Poranej" складає на річ леґіоністів (сконфіскувано) в Долині 1 000 К. Дальші датки приймає адміністрація „Gaz W. i P." вул. Сокола 4".

* *

П. з. „Доля генерала Зелінського" та сама газета доносить під датою: Коломия, 21. лютого: (сконфіскувано) генерал Зелінський тяжко хорий (сконфіскувано).

*

„Kurjer lwowski" з 23. с. м. доносить з Долини: Над раном з неділі на понеділок з 4. год. перед самою Долиною стріляли до тягарового поїзду, який ішов до Станиславова.

Розвязанє львівської кадри польських леґіонів.

Львів, 22. лютого. (Ткб.) Як довідуємо ся з певного жерела, персонал тутешної польської Збірні приділюють до тутешного запасного баталіону 41. полку піхоти.

Що їм стоїть на заваді.

Львів, 23. лютого 1918.

Передучора на засіданю польського кола пос. Скарбек (ощехполяк) домагав ся, щоби польське коло зажадало усуненя німецьких військ з Галичини.

Польські леґіони йдуть проти України?

Берлін, 20. лютого 1918.

Підчас нинішної дебати над берестейським договором в німецькім парляменті національно-ліберальний посол Штреземан між ин. сказав:

„Що робило ся з польської сторони, щоб заслужити собі на симпатії? (признанє з права). Коло польське поставило в австрійській палаті послів внесенє, що право самоозначеня мусить відносити ся до всіх Поляків без огляду на політичні границі (слухайте! слухайте!) Одинока можливість розвязаня польського питаня се злука всіх польських областий з доступом до моря (слухайте!). Отож відповідю на перший овоч світової війни — самостійність Польщі, є домаганє відірвання німецьких областий. (Дуже влучно!) Не стає мені парляментарного слова на схарактеризованє того внесеня австрійського кола польського (Дуже влучно). Також у прускій палаті послів поставлено домаганє, щоб будучність нашої східної монархії стала предметом міжнародної умови і перестала бути німецьким питанєм. Коли рішають ся великі життєві справи німецького народу, можемо поставити собі питанє, де лежить наш інтерес. Коли се правда, що тепер польські леґіони йдуть походом

проти країни, з котрою ми заключили мир, то Поляки розривають тим договір з 5. падолиста 1916 (жиле признане). Бо тоді провадять Поляки свою армію також проти Німеччини, котра заняла ся кровю і за їх самостійність. (Жиле признане й оплески на трибуні).

Українські полонені з Німеччини йдуть на поміч Україні.

(Вольф) *Берлін, 22. лютого 1918.*

При гарній зимовій погоді і сяючім світлі сонця відбуває ся німецький похід по сильно замерзлих шляхах в Україну. Дня 21. с. м. переступлено лінію Люминець—Рівно і з тим попав в німецькі руки важний зелізничий шлях Барановичі—Рівно. Большевицькі банди ставили тільки незначний опір. Запаси, які всюди найдено і яких не знищили большевицькі банди, переходять сподіване. Крім чисто воєнного знаряда, тисяч гармат, скорострілів, літаків, самоходів, попав в німецькі руки численний перевозовий матеріял. В самім Здолбунові на південь від Рівна найдено 50 льокомотив і богато соток вагонів. Занятї зелізничі пущено вже в рух. На шляхах, які лучать німецькі і російські зелізниці працюють ся з незвичайним успіхом. Великий шлях до Луцка через рови, які його перетяли, є вже готовий.

В области Ковля покладено основи для національної української армії. Творить ся перша українська дивізія, до якої належать богато штабових офіцирів і мужва з колишніх російських полків. Офіцири і мужва є одіті в історичний стрій давних українських козаків: синій жупан і сива баранкова шапка, і роблять як найкраще враженє. Настрій і вигляд людий, які приходять безпосередно з німецьких таборів для полонених, є найкращим свідоцтвом доброго обходженя з полоненими в Німеччині.

Українська осторога Полякам.

Закінчене парляментарної дебати про мир з Україною.

(ТКБ.) *Відень, 22. лютого 1918.*

Д-р Зайдлер про Інтервенцію на Україні.

Перший промовляв президент міністрів, який заявив про поміч Австро-Угорщини для України проти большевиків ось що:

Оногдї появило ся в дневниках донесенє, про те, де тепер є головна сила австро угорських військ. З дискусії виявило ся, що сей комунікат викликав непорозуміне. В цїли поясненя позволю собі зробити три короткі увагі. Вже дня 19. лютого мав я честь заявити, що Австро Угорщина не бере участи у військовій акції, яку тепер Німеччина провадить проти Росії. Похід австро угорських військ на Україну, в якою живемо в мирі, не наступив. Що до акції Румунії, то між тією державою і Австро Угорщиною є перемир. Мирові переговори почнуть ся небавом. (Оплески). Прошу о принятє того до відома.

Промова посла д-ра Евгена Левицького.

П. Евген Левицький висказує сподованє, що скаженість Поляків, викликана берестейським договором, зайшла так далеко. Не мають вони ані історичних, ані етнографічних прав до Холмщини. Історична Холмщина є частю недїлимої української національної области. Поляки в Росії самі признали в тайнім договорі відокремленє Холмщини з польського королївства. Під етнографічним оглядом справа представляє ся так, що урядова статистика з 1909 р. доказує, що Холмщина є зрєсти з українською більшістю. Коли Поляки наводять инші числа, то походять вони з часів австрійської окупації, коли то українську людність вигнали Росіяни, або евакуували австрійські війска. Коли австро угорська управа у війни пішла на руку Полякам, генеральне губернаторство повідомило, що стане ся усе, щоби Холмщина остала при Королївстві.

Обговорюючи протест Поляків, говорить бесідник, що Полякам нетільки хотило о Холмщину. Ся справа була покривкою, під якою Поляки взнесцевізували давно вже постановлену боротьбу проти осередних держав.

Европейські держави згодили ся на формулу „без анексій", а тільки Поляки, котрим дано дарунок, за який осередні держави проливали кров, не хотять зректи ся анексій. Колиб який-небудь нарід дістав те, що одержали Поляки, не питав би про те чи гранїці йдуть трохи далї чи трохи близше. Як кого, то жалувати належить польських селян і робітників, котрих за анексійні пляни польських обшарників втягнено ся до боротьби, яка дуже скінчитись поражєнєм. Поляки устроїли в боротьбі проти осередних держав в Галичині загальний страйк, в якім взяли також участь урядники цілого адміністраційного апарату. Страйк урядника проти власної держави і династії є унікат, який не повинен бути в правній державі. На жіть львівська цензура перепустила заклик до урядників. Забувають ся на те, що цїла ешелонська урядничa банда осягнула своє становище тільки завдяки австрійському урядови, бо виключно з адміністрації Українців. Українці не позволять на те, щоби польські урядники у Східній Галичині демонстрували проти інтересів українського народу. Коли станеть ся ще раз таке, що її урядники не сповнять своєї вязку взглядом держави, Українці вийдуть опущені становища.

В протиставленю до виводів сенатора, послів бесідник стверджує, що Українці не є валями німецької держави, але її союзниками. Коли Славяни говорять що Німці не хотять чого иншого, як зробити з України свою державу, то є зле зорієнтовані. Німецькі політики бажають повстаня держави на своїй і в тій мірі української держави. І слушно, бо либ російський колос зі своїм імперіялістичними плянами повстав на ново, вибухнула би світова війна. Тому сей небезпечний для Европи, а головно для Німеччини колос мусить бути усунений. Коли сї провідні лінії німецької політики годять ся зі змаганнями Української самостійности, то булиб вони навіть признали сего стану річи, а йшли за тим, яку дають їм Славяни.

Невдачні проби полеміки.

П. Дембінський жалує, що Поляки не допущено до мирових переговорів з Україною. Бесідник є переконаний, що мир був би заключений й без відступлення Холмщини Україні, що Поляки мають визначувати границі між собою і Україною. Бесідник свідомий того, що Поляки мають обовязки передовсім супротив нації, але Поляки мусять теж боронити елементарного національного права.

П. Гломбінський подає до відома Палати, що Рада не наставає на відданю Холмщини Україні та що вона бажає допустити Польщі до мирових переговорів, щоби порозуміти ся з нею. Бесідник наводить статистичні дані, з яких мало би показати, що Українці в спірних областях є зникаючою меншістю. Зістало там 650 польських шкіл, які одібрано українцям. Але за те повинні Українці жалувати до військової управи, яка завідувала знищенням, а не до Поляків. Міщана мають визначити справедливих границь. На спірних областях є богато польських дїлячів і вони там розводили соціяльно революційні пропаганди, щоби закорочувати право самоопреділення. Поляки бажають згоди з Українцями, але остерігають ся проти того, щоби німецько-австро угорська дипльоматія кидала кість незгоди між оба народи. Бесідник не добачує в тім ні пос. Гавера християнської любови до Поляків протестує він не тільки проти відданя Холмщини але й проти насильства над Поляками в Королївстві, Литві і инших областях, проти державної поліції в Познанї, проти винищуваня польського господарства, промислу, торговлї і забраня їх копалень, проти всіх кривд, яких зазнає польський народ в сій війні від Німеччини і Австро Угорщини. Поляки ся той, хто думає, що найдійшла пора для розділення Польщі.

Після промови посла Тертіля дебата закінчено і визначено дня другого читаня буджетової провізорії слідуюче засїданє на вівторок.

Україна і большевики.

3

З оповідань очевидців.

(Дальше.)

З усіх висше представлених українських військових сил одні У. С. С. були відповідно вправлені до дійсної битви. В инших новоорганізованих групах давала ся відчувати сильна недостача інструкторів і цвітної інтелігентних сил, а особливо артилеристів. Доходило до того, що до артилерії приділювано піхотинців, які бачили збливка хиба переїзджаючу гармату; їм одного дня показували гармату і як з неї стріляють ся, а другого дня висилано з артилерією в бій. До таких протягом одного дня „вправлених" артилеристів належали й ми оба, що служили перед тим виключно при піхоті.

— Деж поділи ся маси українських офіцирів і артилеристів зі старої царської армії?

— Ми вже згадували про них. Вони „з одушевленєм" вернули до рідного краю й розбрили ся до — своїх жінок. Те саме стало ся і з російською старою армією, але большевики скорше з'організували армію; вона своєю якістю не може рівнати ся з давною російською армією і ледви чи взагалі заслугує на назву армії, та все таки вона вже була, коли український уряд щойно помалу творив нові військові організації.

З такими невправленими силами думало ще правительство не тільки вдержати столицю, в котрій скоєнїла большевицька агітація („лібералізм" наших тамошних правителів не позволяв їм розстріляти черносотенців, що тепер виступають як „соціялісти"), — але й відкинути кулати, згадане держати зелізні дороги лївобережної України. І так дня 24. січня н. ст. виїхали ми оба з артилерією „Гайдамацького Коша" (корпусу) в напрямі на Полтаву. Доїхали ми до двірця в Яготині, — менше більше половина дороги між Києвом і Полтавою. Там застали ми вже українські відділи „Червоних Гайдамаків", „Чорних Гайдамаків", „Дорошенківців" і одну сотню наших У. С. С-ів. Позиція їх не була особливо міцна. Найблизша стація в напрямі на схід, Гребінка, була вже в руках большевиків. Супроти того подумали ся ми взад, де стації Березня, де мали добру позицію. Ніякого фронту там нема. Битви ведуть ся о двірці й зелізничі шляхи тай о покинені міста.

Дня 26 січня (н. ст.) рано почали большевики наступати панцирним поїздом і піхотою. Битва тривала цїлий день до пізного вечера і скінчила ся тим, що ми розбили большевиків і вони втікли.

Вже з сего прикладу бачите, що з большевицькими бандами можна собі було дати раду, якби тільки троха енергічнїйше й скорше були з'організовані та як так вправлені наші, хоч-би й не надто великі сили та якби цивільні люди не вішали ся до воєнних справ (в війско до чисто політичних. — *Ред.*). Тимчасом воєнний комендант Києва жалував ся на те, що цивільні впливові особи, які на воєнній справі не розуміють ся, мішають ся в його справи і цим хотять потому зрік ся команди з тої причини.

Зараз по розбитю большевиків дістаємо з Києва відкликанє наші сили до столиці, очевидно тому, що там замаячило ся на бунт. І ми зараз поїхали, а на позиції остали тільки одна батерія гармат, при котрій служили й ми та наша частина одного відділу Гайдамаків. Опісля відкликано й нас і ми поїхали. Ніякого приказу, щоб знищити зелізничий тор, ми не одержали й могли думати, що з Києва незадовго знов їхати-муть сюди наші. Тимчасом тим шляхом приїхали під сам Київ большевики, що по тому рішили боротьбу за столицю.

Дня 28 січня приїхала наша батерія до Дарниці (се передмістє Києва, але вже на лївім березі Дніпра). В столиці кипів уже бій. Большевики з'осередили свої сили в арсеналї і черській дїльниці. З центра Києва йшли на приступом „Українські Січові Стрільці", „Білі Козаки" й „Дорошенківці", а від Дарниці „Гайдамаки" й часть У. С. С.

Наперед наші У. С. С. виперли большевиків з передмістя Слобідки, де мешкає робітничі населенє. Стало ся се з ночи з 29. на 30. січня н. ст., а ранком 30. січня перейшли наші У. С. С. великий міст на Дніпрі й приступили до арсенал разом з иншими українськими військами. Рівночасно від Дарниці наступали „Гайдамаки" під проводом отамана Петлюри, б. міністра війни (що форов ся в перших рядах як простий жовнір) і одна сотня У. С. С, — та, що боролися з большевиками коло Яготина. Українська артилерія обстрілювала передтим арсенал. Дальшим обстрілі рушили наші з обох сторін приступу з багнетами на крісах. Вільне місто, Дорошенківці тай наші українські війска разом з головною силою У. С. С. йшли на передмістя міста.

В ночи заняли арсенал, що вільно. Але наші не вірили. І це було причиною, що большевикам, бо їх банди, зложені з тих і черносотенців, кримінальників і всяких бродяг, мають жадної пощади, мордують полонених, пощади, дорізують ранених і вживають ножами відступів. І так лишили вони ся в Крутами (недалеко від Бахмача в Чернігівській губернії) 70 українських полонених студентів київського університету, що вісьмо і студентського куріня; там дорізали вони і 4 кадетів й раненого галицького студента Сотника з Золомщини*). Большевики вмущають ся під ременями в двірчаті

*) З погибших Галичан вісьмо ще Дмитро учитель з Тернопільщини, що погиб на передмістю (Слобідці), на лївім березі Дніпра, одержавши постріл в живіт.

Польські старости проти свята мира і української державности.

Львів, 23. лютого 1918.

В четвер, 21. с. м., бувший соймовий посол Сокальщини д-р Роман Перфецький зголосив у п. в. старости в Сокали на день 3. марта с. р. маніфестаційний похід в правду свята мира і української державности. На се п. староста відповів, що на основі розпорядку військової команди в 12. с. м. на похід позволити не може. Бажаних пояснень що-до сього розпорядку і часу п. староста не зволив подати.

Очевидно, що мимо вказаного розпорядку в 12. с. м. польська демонстрація проти берестейського мира 18 с. м. в Сокали відбула ся.

На се становище ц. к. старости в Сокали звертаємо увагу Української Парляментарної Репрезентації. Можливо, що за приміром сокальського старости підуть і инші польські старости в українській Галичині. Українська Парляментарна Репрезентація повинна постарати ся в центрального правительства о зарядженє, щоби польські власти не сміли нашому святови мира й української державности робити ніяких перешкод.

Поневолений нарід.

Українські діти в українських селах і школах мусят страйкувати в інтересі Польщі на українських землях.

Доносять нам з ріжних сторін: Поляки управителі українських шкіл в чисто українських селах після вказівки всюдисної Польщі точно від год. 9 в понеділок розпочали страйк; дітий на силою розігнано домів.

Так само українських робітників при ведінню розігнано рівнож. Всюди полямнено ми мо спротиву всього населення.

Панує Польща над українським народом (в лоні Австрії) наче над Нетрами. Чи Австрія сточе і чи має силу нарешті раз конець тому ганебному?

З численних вистерено такий факт, про який пишуть нам з Задвіря:

Місцевий управитель чисто української 4 кл. школи Полак на знак протесту проти заключеня справедливого мира з Українською державою у минулий понеділок страйк. Всі сили учительські (розуміє ся, що всі польські!—в укр. до того свідомім селі инакше не сміє бути!) застрайкували, а сам п. управитель, щоб показати ся тим „kurdejszym bojownikiem", учив до год. 9 і що йно від 9 точно після звісної програми—почав страйк. Населенє страшно обурене. Многі родичі сейчас удали ся до школи жадати сатисфакції, але на (управителя) щастє не застали його в школі. Місцевий священик як учитель релігії, а відтак делеґація від селян запротестувала рішучо у него против управлюваня ним польської політики при помочи укр. школи. Але се не поможе. Так само не помогла би і скарга до інспектора, чи старости, чи Ради шкільної, хиба помогли би йому до скорого авансу і похвали за „dzielność". Тому звертаємось до п. посла з Перемишлянщини Сінгалевича, щоби в парляменті чи перед правительством порушив справу обсади українських шкіл українськими силами. А вокрема справу усуненя з Задвірю дотеперішного управителя школи Л. Дуніча, який своїм поступованєм провокує українське населенє, а заступленя його управителем Українцем. — Громадяни Задвіря.

Утеча харківського Совіта до Петрограду?

(ТКБ.) *Відень, 22. лютого 1918.*

Харківський „Южный Край" приносить відомість, яку треба брати одначе з резервою, що большевицький Совіт в Харкові не може вдержати ся і втік до Петрограду. Так чи инак Українська Центральна Рада вакла би верх.

Не буде в Прусії рівного виборчого права.

Берлін, 20. лютого 1918.

На нинішнім засіданю виборчої комісії палати послів 20 голосами против 15 відкинуто плюральне внесенє консерватистів і вільноконсерватистів і тимсамим полагоджено § 3 правительственного предложеня, котрий не вводить рівне виборче право. За плюральним внесенєм голосувало 12 консерватистів, 4 вільноконсерватистів і 4 національних лібералів, против плюральности голосувало 8 з центра, 3 вільнодумців, 2 національних лібералів, 1 соц.-демократ і 1 Поляк.

В Естонії і на Україні.

БЕРЛІН (Вольф). Урядово доносять дня 22. лютого:

Група військ ген. Айхгорна:

В Естонії взято Гапсаль. Перший естонський полк підчинив ся німецкій команди. В Лівонії наші кольони перешли вперед через Рожнебург, Вольмар і Шонгаузен. Наші війска серед радости мешканців війшли до Ріги, а відси посунули ся вперед аж до Лінзен. Обсаджено Минськ.

Група військ ген. Лінзінґена:

Зроблено поступи в помаганю України в її боротьбі за незалежність. В Новгороді Волинськім осягнули ми стичність з українськими відділами. Инші відділи машерують на Дубно.

Цісар Карло в німецькій головній кватирі.

(Вольф). *Берлін, 22. лютого 1918.*

Цісар Карло був нині в великій головній кватирі в цїли обговореня теперішних справ. В його товаристві находили ся шеф австро угорського генерального штабу генералоберст Арц і німецький військовий повновласник ген. Кремен. В конференціях монархів взяли також участь ген. маршалок Гінденбург і ген. квят. Людендорф.

Чернін і Кільман їдуть до Букарешту.

Відень, 22. лютого 1918.

Кільман приїхав нині рано до Відня в дорозі до Букарешту, куди виїздить нині вечером разом з Чернїном. В Букарешті зустрінуть ся з генералом Авереску. Коли переговори доведуть до швидкого результату, Кільман поїде до Берестя, де тимчасом усе приготовляє посол Ровенберг. Передумовою нових переговорів є очевидно, що Росіяни приймуть поставлені умови.

Кріза Чернїна?

Львів, 23. лютого 1918.

„Oesterr. Morgenzig." приносить з Відня сензаційну відомість про кризу Чернїна, яка мала би полягати в тім, що показало ся, що методи Людендорфа супроти Росії видала результати, до яких методи Чернїна ніколи не була би довела.

З сього невдоволеня військових кругів мали би скористати також Поляки. В звязку з сим стоїть побут кн. Любомирського і гр. Пінського в Будапешті, де вони конферують з гр. Андраші, який від кількох місяців поборює гр. Чернїна. Подаємо сю відомість на відповідальність жерела.

Від такого „ідейного" противника нехай скрізь очікувати підступу і зради. Дякуємо наші не вірили їх словам, що піднають арсенал й увійшли в його забудованя аж ранком. Останки большевиків дійсно віддали ся.

По здобутю арсеналу очистили наші й передмістє Київ Подол, де приступом здобули й штаб большевиків. В нім застали трьох членів харківських кримінальників, що називають себе правительством України". Їх на місци розстріляли, а инших членів штабу увязнили. Так очистили ціле місто.

На другий день прийшли большевики знову відмога з Бахмача. Провадив їх Муравйов. Не знаємо, чи він походить з родини Муравйова „Вешателя", відомого з історії Литви. Коли так, то показав ся достойним свого предка чи родича. Він через 4 дни так безпощадно обстрілював Київ з його старинними памятками, що одної вулиці нема без знищеня. З цивільного населеня погибло з рук „ідейних" большевиків коло 5000 (пять тисяч) людий. А наші власти, маючи в руках город, не уважали за відповідне перевести потрібну скількість евакуацій на большевицьких агітаторах — навіть по здаваню першого бунту! Вони мають „ліберальний світогляд" і супроти него не вдіяли нічого. Ніякі аргументи не помагають. Коли де вчали ся конечні розстрілювати большевицьких рушників (як крім, з членами харківського „правительства України", в котрім нема ні одного Українця й котре урядує по російськи), то робили се поодинокі коменданти військових відділів на власну руку. Українські власти за „ліберальні", щоб видавати такі зарядженя. Зате „ідейні" большевики мордують, кого дістануть в руки.

(Конець буде)

Українці і Українки!

В неділю, 3. марта с. р. святкуймо всі всенародне українське свято мира і української державности. В повітових містах нехай того дня являть ся всі наші селяни і селянки! Нехай в маніфестації того дня не бракне нікого з нас! Покажім світови, що Східна Галичина се український край!

У Львові нехай являть ся тоді всі наші селяни і селянки з цілого львівського повіту! Приготовляймо і організуймо наші селянські маси до сего свята!

Організуймо постійну горожанську сторожу!

НОВИНКИ.

Львів, 23. лютого 1918.

— **Архиєп. Вільгельм** виїхав до Відня, візваний на авдієнцію до цісаря.

— **Митрополит Шептицький** — як нам доносять з консисторії — виїздить нині до Відня і в будучім тижни не буде уділяти авдієнцій.

— **Тимчасовий Комітет Організації Українців м. Львова** збирає ся на останнє засіданє в понеділок, 25 с. м., о год. 6. вечером на „Бесіді". — Д-р Л. Цегельський.

— **Чорна рука.** Від давнього часу розкидують по Галичині польські відозви, печатані в тайних друкарнях, що недвозначно взивають до погромів жидівського населеня. На деяких з тих відозв зазначено, очевидно для зваженя очий, що вони печатають ся „від Берлином" так, як би ніхто не знав, що в Прусії панує за великий порядок, щоб уряс не вислідив тайної друкарні. Рівночасно видають ся скомпаньйоні видавництво и. з „Odżydzenie Galicyi" і в тих відозвах вербують ся передплатників для того погромового видавництва. Польська преса твердить, що ту „роботу" ведуть пруські агенти. Загально відомо, хто, де і як розкидає ті відозви. Ми зі своєї сторони звертаємо тільки увагу українського населеня на те, щоб уважало на ту шкідливу роботу погромщиків і збирало докази на те, хто нею займає ся.

— **Зелізничий рух 13. лютого 1918.** Як інформують нас з кругів українських зелізничих урядників, переведенє загального страйку на зелізницях в східній Галичині не вийшло по думці польського страйкового комітету. У Львові льокальна праця на всіх дворцях була удержана і крім поїздів ч. 2217 год. 9.20 перед пол. до Рави руської і ч. 243 год. 10.43 перед пол. до Красного, відійшли поїзди з головного двірця у всіх напрямах. Поїзд ч. 15 дійшов аж до Тернополя.

— **З товариства Українських наукових викладів ім. П. Могили.** З причини, що в неділю дня 3. марта буде український загал святкувати Свято Української Республики, не може того дня відбути ся заповіджене на той день продовжене викладу п. д-ра Кучера „Про час і простір". Щоби не розділювати названого викладу на довший протяг часу, переносить Управа Товариства виклади п. д-ра В. Кучери на дні 14. і 21. квітня. За те в неділю 24. с. м. виголосить п. д-р В. Кучера виклад на тему „Сучасна астрономія" о год. 3½ по полудни.

— **Українці Почтовці — Позір!** В неділю 24. лютого відбудуть ся у Львові XI. загальні збори краєвої групи почтових адюнктів Галичини при вул. Такій ч. 1, — де вас, товариші почтові, зазивати будуть до станової солідарности, очевидно коштом національної чести, хоч доси вас нехтували й провокували. Тому в імя національної карности, як також в ціли сетворення загально української почтової організації, взиваємо вас до одноязучної взяви, що в станових справах можемо виступати згідно тільки під покровом української почтової організації. — Почтовець.

— **Як урядує будівельна експозитура ц. к. намісництва в Недвірній.** Філія краєвого товариства господарського „Сільський господар" в Делятині одержала 13. с. м. з Будівельної Експозитури в Недвірній отсе письмо з дати 9. с. м.: „Ponieważ sprawy zakupna inwentarza żywego i martwego nie wchodzą w zakres działalności tut. Ekspozytury budowlanej, upraszam przeto na przyszłość odnośnych próśb pod adresem Ekspozytury nie wysyłać. — Kierownik Ekspozytury: inż. Wajdowicz. Підписаний інжинір є вшеколяк і засідає в правила іграти українську мову.

— **Хлопи латинники і польові політики.** Пишуть нам з краю. Можу вам донести про ось які факти: Польські хлопи, цілковито усунули ся від Поляків заявляючи, що вони є Українцями, ніколи Поляками не були. Причиною сего загального явища є надія аграрних реформ, які мають завести ся на Україні. Другою причиною є висилане і понижуване жиди з Україною. Представлюване, що тілько продовжуване війни, ослаблене Австрії і Німеччини може принести спасенє Польщі, відорвано також хлопів латинників, які цілком природно хотять уже кінця війни.

— **Поворот з полону.** Між иншими позвертали з полону адвокати пп. д-р Кость Горецький і д-р Іларіон Боцюків та проф. д-р Іван Брик.

— **Голод чи відступ.** Пишуть нам: Буковинські почти що днини заливовали тисячами пакунків: Жиди, забираючи від людий зерно стоучкове, шлють горох, бобик, сочевицю, фасолю десь світами. Селяни знов, під впливом листів своїх синів з війска шлють кождий що може: в останнього тягне ся найбільше мати від усіх собі відійде решту дітий ображать, аби лиш синови післати і так тисячі тисячами селян тягнеть ся з наладованими возами з пакунками на почту; кождесенької днини від ранка до пізної ночи почта не в силі собі ради дати. Коли так далі буде, то не треба жадної реквізиції, ані десять реквізицій хочби й як найбільших сего не докаже, що нарід сам добровільно себе винищить. Заходить питанє чи може се хто инший відшивать ся від синів тим більше, що се люди неграмотні, а сини пишуть, що пакунків не отримують або чи не можливе й се, що сини самі, ті що в дома бувало збіже з комори жидам на горівку виносили, і тепер нерозважні, пакунки які дістають з дому, працю батьківську за тютюн і напитки вимінюють. Длятого будоби пожаданим, щоби власти компетентні в то заглянули і змірковали; бо як се піде так дальше невинно, цілі села зістануть винищені.

Буковинець.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 24. лютого 1918.

Нова: греко-кат.: Н. о Мит. і Фар. — римо-кат. 2 Н. Суха.

Завтра: греко-кат.: Мелетія і А. — римо-кат.: Анастазія.

Позавтра: греко-кат.: Мартиніяна. — римо-кат.: Віктора.

— **Отсим запрошуєть ся мешканців жовківської дільниці у Львові** на загальні збори читальні „Просвіти", які відбудуть ся в неділю 24. лютого о год. 5. вечером в школі ім. королеви Дванла при вул. Жовківській ч. 62.

— **Чотиромісячний курс стенографії** при торговельній школі тов. „Просвіта" почнеть ся в перших днях марта. Науки відбувати ме ся в пополудневих годинах по 3 години тижнево. Оплата за цілий курс виносить 30 К. для учеників(ниць) середних шкіл 20 К. Зголошувати ся можна в канцелярі школи (ул. Домбровського ч. 7, I пов.) в понеділки, середи й пятниці від год. 4½—5½. 736 1—3

— **Українська Бесіда у Львові** урядує в своїх комнатах в суботу 23 лютого товариські сходини, на котрі отсим має честь запросити. Вступ для членів їх родин і осіб запроваджених членами І. К. П початок о 7 год. 727 2—3

— **Національний Музей у Львові** (вул. Можна школа ч. 42) [illegible] для музеїв у вівторок і четвер від 2—4 г. д. по полудни. 518 23—9

ПОДЯКА.

тронуті тяжкою і невіджалованою утратою нашої найдорожшої мами Корнелії Гудевої, отсею дорогою дякуємо всім, які взяли участь в жалібнім обряді і відвели тлінні останки на личаківський цвинтар. Перш усього Екец. Митрополитови Андрієви гр. Шептицькому і Епископови Ректорови Йосифови Боцянови складаємо найщирійшу подяку, яку уважаємо за обовязок вложити о. парохови мирафії св. Петра і Павла Константинови Яримовичови, всечесному Духовеньству, Питомцям, Родині, приятелям і знакомим бл. п. умерлої. То сівчуте сердечне, облегчило нам тяжкі хвилі, коли грубка жалоба навістила нашу хату. — Най Бог відплатить усім.

1—1 Донька, син і зять.

КОНКУРС.

Ч. 44.918.

Виділ Рада повітовий в Чесанові розпасує отсим конкурс на посаду повітового інжиніра.

Убігаючі ся о ту посаду мають предложити:

а) свідоцтво з укінченими студіями інжинірії, на одній із редовних політехнік

б) найменше дволітною практикою при будові доріг і мостів;

в) знанем адміністраційного закона;

г) знанем обох язиків краєвих і німецького в слові і письмі;

д) свідоцтво здоровля;

е) метрику уродженя на доказ, що не перейшли ще 40 літ житя.

З посадою сею получене отсе винагородженє: платня з додатками і діетами на случай урядових поїздок IX ранги урядників державних.

По році служби наступити може стабілізація і право до емеритури.

Подання належать вносити до Виділу повітового найдальше до 31. мая 1918.

За секретаря: Бауер. 727 А. 1—3 Презес: Мегеля.

Конкурс.

Ч. 43.918.

ВИДІЛ РАДИ ПОВІТОВОЇ В ЧЕСАНОВІ

розпасує отсим конкурс на посаду дорогового кондуктора з речинцем на вношенє подань до дня 31. мая 1918.

Убігаючі ся о ту посаду мають предложити:

1. Метрику уродженя на доказ що не перейшли 40 літ житя
2. Свідоцтво здоровля.
3. Доказ знаня обох язиків краєвих і німецького в слові і письмі
4. Свідоцтво покінченої школи для дорожних кондукторів.

До повисшої посади допущене отсе винагородженє:

а) річна платня 2400 К;

б) три тримітні додатки по 200 К при урядових виїздах діета денна по 6 К і кільометрове по 50 сот.

По році провізоричної служби наступити може стабілізація і право до емеритури.

За секретаря: БАУЕР. 725 Б. 1—3 Презес: Мегеля.

ОГОЛОШЕНЯ.

МИЛО товариство по 6 с. за штуку 50 штук К 2·80, правдиво французьке мило до голеня по К 4 штука. Шампаня до мита голови у великім виборі поручає доки запас вистарчать. Перфумерія **С. Федер, Львів, Сикстуська 7.** 498 г 31—?

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
САЛЬОН МОД — Львів, вул. Коперника 1. 710 (над аптекою Міколяша). 3—10
одержала
- ВЕСНЯНІ КАПЕЛЮХИ -
Капелюхи соломяні приймає до перероблення.
Замовлення з провінції приймає і скоро висилає!

Інтелігентна сирота гр.-кат. сільського сезянського стану з невеликим пересягом, в браку знайомости пізнасть поважного мущину до літ 6 з матримоніяльній цїли. Зголошеня на анонімові під „Щастє" Угринів. 751 1—1

Дяка до 2 церков прийме парафії гр. кат. урядпарох. Міг би прикладати лекарку громадську. Платня після у ман. Родошаці п. Коломия 751 1—2

Інтелігентна Українка, вдовиця, в браку знакомости шукає переписку з цїли матримоніяльній з мущиною на державнім становищи, від 35—50 літ, фотографія пожадана, дискреція під словом чести, зголошеня poste-restante „Будучність" Ярослав. 751 1—3

Дня 10. марта 1918 р. о 2. годині [illegible] а осліб не було кожнаєту то о 4 год. [illegible] **Загальні Збори** Тов. „Народ[illegible]" [illegible] оцінки господарсько-кредитової з Д[illegible] в власнім льокалі, з слідуючим порядком: [illegible] протоколу з попередніх зборів. 2. [illegible] і рахунків за попередні роки. 3. [illegible] 4. Вибір членів Надзірної Ради. 5. [illegible] ної К місці. 6. Внесеня і взяти. — [illegible] Петро Біжанський як предсідатель. [illegible]

Філія „Сільського Господ[illegible] в Ходорові прийме [illegible] до помочи у веденю канцелярії [illegible] буде мати нагоду відбути хиби [illegible] же обняти управу канцелярії [illegible] повітових товариств, що [illegible] Зголошеня з поданєм [illegible] Тарас Винницький в Ходорові.

Тов. кред. „НАРОДНИЙ ДІМ" [illegible] глядає урядника (чку) з [illegible] торговельною або касовою [illegible] після умови. Поміщ сейчас до [illegible]

Огородника досві[illegible] найрадше бездітного, [illegible] Маєтнчі, почта [illegible]

Приймаємо замовленя на [illegible] конюшини, люцерни, [illegible] і на вагу, в пачочках [illegible] насіня цвітів в пачо[illegible]
КРАЄВИЙ СОЮЗ [illegible]
Господарсько-торговельний [illegible]
Синдикат Товариства
„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДА[illegible]
у Львові, Вімдо[illegible]
III. 5 2—3

- ТОМАСИН[illegible]
вагонами на збірні замовлення [illegible] „Сільського Господаря" [illegible] рільничими експозитурами або [illegible] по цінах ц. к. намісництва (більш[illegible] мисчи 56 сот., м'ясні і фракт [illegible] дісланєм К 2000 до розписки [illegible] ню фактури, доставки
„КРАЄВИЙ СОЮЗ ГОСПОДА[illegible] СПІЛОК"
у ЛЬВОВІ, вул. Зімнодовна [illegible]

Пошукую державним [illegible] асистенти. — Володимир [illegible] ського 17/II.

„ЛЮМ[illegible]

Львів, площа Ма[illegible]
(готель Европейський [illegible])
Карбітові лямпи
Ліхтарні карбітові
Нафтові і [illegible]
Жарівки [illegible]
Сітки ґазові [illegible]
XI/ 1 4

ДАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ! Готові [illegible] Вже вийшли і продають ся
1. о урсьопи для жовнірів [illegible] робіт (по німецьки);
2. о підмоги для родин, яких [illegible] ребувають в Америці (по [illegible]
Ціна одного формулярі [illegible]
Хто замовить 100 штук, дістає [illegible] даром.
Замовленя за надісланєм готів[illegible] слати під адресою:
О. Танчаковський, Львів, Ра[illegible]
Празка порада

Купуйте і замовляйте календар
„РУСАЛКА" на 191[illegible]
Ціна 40 сот. (з пересилкою [illegible]
(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. [illegible]
В красній оправі [illegible]
Замовленя приймає і висилає [illegible]
А. Онпиш Львів, [illegible]

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕНКО

З друкарні „Діла" Л. [illegible]